

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิต ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5
SCHOOL – BASED MANAGEMENT AND THE OUTPUT STANDARDS OF THE MUNICIPAL SCHOOLS
IN THE 5TH LOCAL EDUCATION GROUP

อภिरดี กลกิจ¹

มัทนา วัฒนอมสัคคี²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 2) มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 จำนวน 48 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และพนักงานครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล ตามคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับมาตรฐานด้านผลผลิต ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน / มาตรฐานด้านผลผลิต

Abstract

The purposes of this research were to examine: 1) the school-based management of the municipal schools in the 5th local education group, 2) the output standards of the municipal schools in the 5th local education group, and 3) the relationship between school-based management and the output standards of the municipal schools in the 5th local education group. The samples were 48 municipal schools in the 5th local education group. The respondents were one administrator, one vice-administrator, and two teachers, with the total of 192. The instrument of this research was a questionnaire concerning school-based management according to The Office of the Secretary Education Council, and the output standards of the municipal schools in the 5th local education group according to the internal educational quality assessment manual, under the local governance organization. The statistics used in this research were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The research findings were as follows:

1. Overall, the school-based management of the municipal schools in the 5th local education group was, found at the high level,
2. Overall, the output standards of the municipal schools in the 5th local education group was found at the high level,
3. The relationship between school-based management and the output standards of the municipal schools in the 5th local education group was found at .01 level of significance

Key words: School-Based management / Output standards

บทนำ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น(SBM) โดยเริ่มโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการปฏิรูปการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ และเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้โรงเรียนเป็นฐานของการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพ คนในท้องถิ่นตามความต้องการ ความจำเป็นของโรงเรียนและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน นักเรียน และองค์กรอื่นๆ มารวมพลังกันในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรและดำเนินการพัฒนากิจกรรม/งานของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นได้นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเพียงพอ มีกระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมาะสม เพื่อให้โรงเรียนสามารถเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพคนในท้องถิ่นได้ กล่าวคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีผู้บริหารที่เห็นความสำคัญของการศึกษา และพร้อมที่จะลงทุน จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนในท้องถิ่น โดยมีผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาหรือหัวหน้าส่วนการศึกษาที่มีความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร และการบริหารจัดการ

ทั้งแผนการปฏิบัติงาน แผนงบประมาณ และแผนพัฒนาบุคลากร สำหรับโรงเรียนซึ่งเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการศึกษา มีครู ที่มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการศึกษา มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ อย่างแท้จริง และจะต้องมีทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็น และโรงเรียนจะต้องมีกระบวนการ การบริหารจัดการศึกษาที่มีความคล่องตัว ทั้งการบริหารงานทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคคล

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับเป็นมาตรการในการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ และหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะผู้ควบคุมกำกับ ดูแลประสานงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดนโยบายการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 โดยจัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา ขึ้นใช้ และมีการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อความเหมาะสม และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

จากผลการสรุปและวิเคราะห์การประเมินคุณภาพของนักเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2551 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกลุ่ม

การศึกษาท้องถิ่น มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เพราะผู้เรียนต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ความแตกต่างของเนื้อหา ของวิชาที่ไม่สอดคล้องกัน แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนแตกต่างกัน สถานศึกษาได้รับการบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนเพิ่มเติมทำให้ครูผู้สอนที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ยังไม่เข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และอาจจะยังไม่สามารถปรับตัวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับกระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยการเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายในชั้นเรียน การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ห้องเรียนพิเศษประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ บรรจุและแต่งตั้งครูที่ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นว่าการจัดการศึกษาให้มีผลการดำเนินการตามมาตรฐานด้านผลผลิตให้อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมากนั้น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะเป็นกระบวนการบริหารที่สำคัญในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างแท้จริง ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5
2. เพื่อทราบมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5

3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ ในส่วนของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้วิจัยใช้แนวคิดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) 2) หลักการบริหารตนเอง (self-management) 3) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (participation) 4) หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (supportive leadership) 5) หลักการพัฒนาทั้งระบบ (whole school approach) และ 6) หลักความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ (accountability) และมาตรฐานด้านผลผลิตจากคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 3) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี 8) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา 9) ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 10) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน 11) สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับโดยผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (X_{tot})	มาตรฐานด้านผลผลิต (Y_{tot})
1. หลักการกระจายอำนาจ (X_1) 2. หลักการบริหารตนเอง (X_2) 3. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_3) 4. หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (X_4) 5. หลักการพัฒนาทั้งระบบ (X_5) 6. หลักความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ (X_6)	1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_1) 2. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (Y_2) 3. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (Y_3) 4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ (Y_4) 5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (Y_5) 6. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Y_6) 7. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (Y_7) 8. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา (Y_8) 9. ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Y_9) 10. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน (Y_{10}) 11. สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับโดยผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (Y_{11})

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยผู้วิจัยนำมาจากหลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานด้านผลผลิตใน

โรงเรียนเทศบาล ตามคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

3. ดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

4. ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง กรณีที่แบบสอบถามกลับคืนล่าช้าในบางสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และพนักงานครูเทศบาล เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการดำเนินการตามมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของเบสต์ (Best)
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน / การดำเนินการตามมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ

เพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 192 คน จำแนกเป็นเพศชาย 54 คน คิดเป็นร้อยละ 28.12 เพศหญิง 138 คน คิดเป็นร้อยละ 71.88 มีอายุเกิน 30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.21 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 31.77 และอายุ 51 ปีขึ้นไปจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 38.54 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 44.27 และ ระดับปริญญาโท จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 55.73 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และพนักงานครูเทศบาล จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 มีประสบการณ์ 6 – 10 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 และ มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 52.60

ตอนที่ 2 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ หลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.52) หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.57) หลักการพัฒนาทั้งระบบ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.56) หลักการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.51) หลักความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.61) และ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.59)

ตอนที่ 3 มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาในแต่ละ

ด้าน พบว่าการมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.61) ด้านผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.51) ด้านสถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับโดยผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.58) ด้านผู้เรียนมีสุนนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.52) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.57) ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.59) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.53) ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.8$, S.D. = 0.62) ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.56) ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.60) ส่วนผลการดำเนินการตามมาตรฐานด้านผลผลิต ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ

มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.66)

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (X_{tot}) กับมาตรฐานด้านผลผลิต (Y_{tot}) ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันสูง ($r = 0.709^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 แต่ละด้านพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ด้านหลักความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ ($r = 0.730^{**}$) ด้านหลักการบริหารตนเอง ($r = 0.718^{**}$) และด้านหลักการพัฒนาทั้งระบบ ($r = 0.715^{**}$) ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($r = 0.632^{**}$) ด้านหลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ($r = 0.630^{**}$) และด้านหลักการกระจายอำนาจ ($r = 0.554^{**}$) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล

หลักการบริหาร โดยใช้ โรงเรียน เป็นฐาน การดำเนินการด้านผลผลิต	หลักการกระจายอำนาจ (X₁)	หลักการบริหารตนเอง (X₂)	หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X₃)	หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (X₄)	หลักการพัฒนาทั้งระบบ (X₅)	หลักความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ (X₆)	ภาพรวม (X_{tot})
ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y ₁)	.390	.584	.551	.466	.547	.599	.613
ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฯ (Y ₂)	.456	.586	.507	.490	.561	.586	.622
ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน (Y ₃)	.415	.545	.539	.485	.519	.627	.612
ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Y ₄)	.400	.565	.516	.500	.573	.675	.632
ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นฯ (Y ₅)	.399	.562	.402	.482	.527	.599	.580
ผู้เรียนมีทักษะในแสวงหาความรู้ ฯ (Y ₆)	.441	.617	.492	.535	.552	.624	.660
ผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกาย ฯ (Y ₇)	.394	.474	.500	.502	.540	.416	.552
ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านฯ (Y ₈)	.323	.382	.381	.417	.480	.345	.455
ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ฯ (Y ₉)	.438	.578	.487	.473	.600	.503	.600
ผู้บริหารสถานศึกษาครู และนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับฯ (Y ₁₀)	.479	.647	.501	.491	.590	.616	.648
สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ ฯ (Y ₁₁)	.481	.552	.497	.497	.574	.579	.621
ภาพรวม (Y _{tot})	.554	.718	.632	.630	.715	.730	.709

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่
การอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล

กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน จึงได้จัดทำโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต (การจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย) ตามความต้องการของเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพและมีความคล่องตัวในการพัฒนาคุณภาพของเด็ก เยาวชน และประชาชนทุกคนในท้องถิ่นให้มีความเป็นเลิศตามศักยภาพและอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล ทำให้โรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ได้นำแนวทางนี้ไปปฏิบัติจริงในโรงเรียนจนเกิดผลสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวิทย์ จันทร์ทอง ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขต ทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แล้วพบว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานเขต ทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และนอกจากนั้นยังออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติงานให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งการบริหารงานทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคลไว้อย่างชัดเจน ทำให้การบริหาร จัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความคล่องตัว ดังจะเห็นได้จากการพัฒนาทั้งระบบ ทั้งในเรื่องโครงสร้าง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดองค์กร เพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้การบริหารในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนผู้ปกครอง ครู ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรทางศาสนา มีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารและวางแผนพัฒนา มีการกำหนดโครงสร้างตามสายบังคับบัญชา และการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน โดยใช้

หลักการบริหารตนเอง อาศัยการเกื้อหนุนของผู้นำ ที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ครูได้มีส่วนในการประเมินตนเอง เน้นการกระจายอำนาจในการบริหารงาน การตัดสินใจไม่จำกัดเฉพาะผู้บริหาร แต่ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการนิเทศติดตามผล ประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง และรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดได้รับทราบผลการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส และมีความพร้อมที่จะรับการประเมินทั้งจากภายในและภายนอก

สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการบริหารงานที่ชัดเจนและเป็นระบบ จึงอาจทำให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและครูเป็นไปตามระบบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ทำให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีไม่บ่อยนัก โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ให้มากขึ้น พร้อมกับหลักการด้านอื่นๆของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการให้ความสำคัญ และมอบโอกาสให้แก่ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยพัฒนาโรงเรียน ทำให้เกิดขวัญ กำลังใจ และความภาคภูมิใจในโรงเรียนที่ตนมีส่วนรับผิดชอบ อันทำให้การบริหารงานของโรงเรียนมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นนโยบายที่กรมการปกครอง หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน ให้โรงเรียนในสังกัด ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 โดยจัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาขึ้นใช้ และมีการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพื่อให้โรงเรียนได้นำ และใช้ข้อมูลมาปรับปรุง

และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันนี้ถือว่ามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ก็ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 จึงได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวด้วย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผลการดำเนินการตามมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนและท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นจึงส่งเสริมการจัดกิจกรรมตามประเพณี และกีฬา อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนให้มีศักยภาพด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาเพิ่มตามศักยภาพและต่อเนื่อง

ส่วนลำดับรองลงไปได้แก่ ด้านผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เนื่องจากโรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับภายในโรงเรียน ปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และส่งเสริมให้ผู้เรียนรักท้องถิ่นของตนเอง ด้านสถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับ โดยผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เพราะโรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน เช่น โครงการวันแม่ โครงการวันพ่อ โครงการวันเด็ก เป็นต้น และโรงเรียนยังให้การสนับสนุนบริการด้านอื่นๆแก่ชุมชนอีกด้วย ด้านผู้เรียน มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี เนื่องจากในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขทำให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานมาให้บริการ

ให้ความรู้ ดูแล และตรวจสุขภาพให้กับนักเรียนเป็นประจำ ตลอดจนโรงเรียนมีกิจกรรมทางด้านส่งเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีการนำผลการประเมินมาศึกษาปรับปรุงพัฒนา และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นผลมาจากโรงเรียนจัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ปลุกฝังให้ผู้เรียนรู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการธนาคารขยะ โครงการลดภาวะโลกร้อน ฯลฯ มีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน และนำผลไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เพราะโรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักประหยัด รู้จักใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างรู้คุณค่า เช่น โครงการธนาคารขยะ ฯลฯ ตลอดจนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปลุกฝังให้นักเรียนรู้จักการออมและเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นผลจากการที่โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกสถานที่ ตลอดจนจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด ในเรื่องงบประมาณ บุคลากร เป็นอย่างดี ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เนื่องจากโรงเรียนได้จัดโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและสร้างสรรค์ผลงาน เช่น จัดกิจกรรม/โครงการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เผยแพร่ ผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงาน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะ ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เป็นผลมาจากการที่โรงเรียนได้จัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง และร่วมกับองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพื่อนำไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่รับผิดชอบ

มาตรฐานด้านผลผลิต ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีการศึกษา 2552 ในด้านมาตรฐานด้านผลผลิต (ผู้เรียนและชุมชน) มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มาตรฐานที่ 21 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ คนตรี กีฬา เท่ากับ 3.62 และมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 17 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบ องค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ เท่ากับ 3.17 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สักดา แจ่มแจ้ง ที่ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการมาตรฐานด้านนักเรียนสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม แล้วพบว่า สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐมมีปัญหาการบริหารจัดการมาตรฐานด้านนักเรียนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีปัญหาในการบริหารจัดการมาตรฐานด้านนักเรียนสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกมากที่สุด ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

3. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับมาตรฐานด้านผลผลิต ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิต ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษา

ท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านหลักความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการพัฒนาทั้งระบบ ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านหลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน และด้านหลักการกระจายอำนาจ ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สามารถทำให้การดำเนินการบริหารในโรงเรียนมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้ ส่งผลให้โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามนโยบายจากต้นสังกัดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องทำให้โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และมีข้อมูลสารสนเทศพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารและการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานคือการรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้ขาดเอกภาพและประสิทธิภาพในการบริหาร ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ไม่เชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงมีผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการมากขึ้นและมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมุ่งกระจายอำนาจการบริหาร วิชาการ งบประมาณ และการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน จึงได้จัดทำโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาเป็นที่ยอมรับจากชุมชน และท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากข้อค้นพบการวิจัย การอภิปรายผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกิดประโยชน์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ให้มากขึ้น เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการให้ความสำคัญ และมอบโอกาสให้แก่ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยพัฒนาโรงเรียน ทำให้เกิดขวัญ กำลังใจ และความภาคภูมิใจในโรงเรียนที่ตนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ และในส่วนเทศบาลที่โรงเรียนสังกัดควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา เช่น การจัดประชุมร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้บริหารโรงเรียนในทุกโรงเรียนที่สังกัด

2. จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก แต่เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดในแต่ละมาตรฐานด้านผลผลิตแล้ว ควรได้รับการพัฒนาดังนี้ ในส่วนของโรงเรียนผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนานักเรียนมีความสามารถในการคิด และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการหาวิธีการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย หรือจัดการอบรมเทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ในส่วนของเทศบาลควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสอนของคณะครู เพื่อให้เกิดการพัฒนา เช่น การจัดอบรมเทคนิควิธีสอนต่างๆ ส่งเสริมให้เกิดการวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น เป็นต้น มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. จากการศึกษาพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับมาตรฐานด้านผลผลิต ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน แสดงให้เห็นว่าการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การดำเนินการตาม

มาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนมีคุณภาพ เกิดประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารทั้งในส่วนของโรงเรียน และในส่วนขอเทศบาลที่โรงเรียนสังกัด จึงควรให้ความสำคัญกับหลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐานทั้ง 6 ด้าน และนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาเป็นหลักในการบริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. มีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น แต่ปัจจุบันยังไม่มีผู้วิจัยศึกษาถึงปัจจัยดังกล่าวที่ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น

2. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองท้องถิ่น การจัดการศึกษาของท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรศึกษาหาปัจจัยสาเหตุ และปัจจัยเชิงจิตที่ส่งผลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท..
- _____. (2549). **คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังกวดดองการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท..
- _____. (2552). **รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังกวดดองการปกครองส่วนท้องถิ่น. ประจำปีการศึกษา 2552**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ศักดิ์ แจ่มแจ้ง. “ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการมาตรฐานด้านนักเรียนสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาดังกวดดองเทศบาลนครนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542) **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท..
- สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2550) **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2544). **รายงานการพัฒนาบุคลากรทั้งโรงเรียนโครงการการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2553). **รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปี 2551**. กรุงเทพฯ : บริษัท เพลินสตูดิโอ จำกัด.
- _____. (2545). **หลักการทั่วไปในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุวิทย์ จันทร์ทองม. “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร.” สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542) **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2543) **รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546) **หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : พระรามสี่การพิมพ์.

